
ÖVERENSKOMMELSER MED FRÄMMANDE MAKTER

N:o 1.

**Konvention mellan Sverige och Finland angående renar i gränsområdena.
Helsingfors den 9 maj 1925.**

Ratificerad av Sverige den 11 december 1925. Ratifikationerna utväxlade i Stockholm den 5 januari 1926.

Konvention mellan Sverige och Finland angående renar i gränsområdena.

Sedan från Sverige och Finland utsedda delegerade till sina regeringar avgivit ett förslag till överenskommelse om bestämmelser angående renar i gränsområdena mellan de båda rikena, hava Hans Maj:t Konungen av Sverige och Republiken Finlands President beslutit att ingå en konvention i ämnet och för sådant ändamål till sina fullmäktige utsett,

Hans Maj:t Konungen av Sverige:

Sin tillförordnade Chargé d'Affaires i Finland Arvid Gustaf Richert samt Republiken Finlands President:

Ministern för utrikesärendena, juris utriusque doktorn Karl Gustaf Idman.

Efter att hava meddelat varandra sina fullmakter, som befunnits i god och behörig form, hava dessa fullmäktige överenskommit om följande

Konvention mellan Sverige och Finland angående renar i gränsområdena.

1 KAP.

Angående medgivande i visst fall för svenska lappar att med renar flytta över finskt område.

1 §.

Vid sina årliga flyttningar för utövande av sin rätt till renbetning i

Ruotsin ja Suomen välinen sopimus poroista rajaseuduilla.

Sittenkuin Ruotsin ja Suomen määrämät valtuutetut ovat hallituksilleen jättäneet ehdotuksen molempien valtioiden väliseksi sopimukseksi rajaseuduilla olevia poroja koskevista määräyksistä, ovat Hänen Majesteettinsa Ruotsin Kuningas ja Suomen Tasavallan Presidentti päättäneet tehdä tätä asiaa koskevan sopimuksen ja sitä tarkoitusta varten valtuutetuikseen määränneet,

Hänen Majesteettinsa Ruotsin Kuningas:

väliaikaisen asainhoitajansa Suomessa Arvid Gustaf Richert'in, sekä Suomen Tasavallan Presidentti:

Ulkoasiainministerin, lakitiedenttohtori Karl Gustaf Idman'in.

Esitettyään toisilleen oikeiksi ja asianmukaisiksi havaitut valtakirjansa ovat nämä valtuutetut sopineet seuraavasta:

Ruotsin ja Suomen välinen sopimus poroista rajaseuduilla.

I LUKU.

Ruotsin lappalaisille eräässä tapaksessa myönnetystä luvasta muuttaa poroineen Suomen alueen kautta.

1 §.

Muuttaessaan vuosittain laiduntau- misoikeuttaan käyttääkseen Tromsan

Troms fylke i Norge må svenska lapparna under nedan angivna tider begagna sig av följande vägar över finskt område, nämligen

dels från och med den 28 april till och med den 30 juni samt från och med den 1 september till och med den 3 oktober en väg, som, utgående från trakten av Keinovuopio i Sverige, leder förbi Peeravaara fjäll på dess östra eller västra sida samt vidare förbi Ailakasjärvi till norska gränsen i trakten mellan Maasselveaara och Tschjappisjaure, med rätt för lapparna att vid flyttning under tiden 28 april—20 maj begynna färden över det finska området jämväl vid Vittangi (Saarikoski) i Sverige och ansluta sig till nyssnämnda väg i trakten av Ailakasjärvi;

dels och under tiden 28 april—20 maj en väg, som, utgående från Keinovuopio, leder längs isen å Kilpisjärvi och över Siilasvuoma till norska gränsen i trakten öster om riksröset nr 295.

2 §.

Flyttningväg skall hava en bredd av 3 kilometer, där icke terrängförhållandena föranleda en begränsning.

Renarna må ej tillåtas avvika från vägen, såframt ej väderleksförhållanden, rovdjur eller andra omständigheter utgöra tvingande hinder för renarnas kvarhållande å vägen.

3 §.

Sträckningen av de i 1 § nämnda vägar skall närmare bestämmas av vederbörande landshövding i Finland efter lokal undersökning av därtill utsedda svenska och finska tjänstemän.

Ifrågavarande vägar skola genom landshövdingens försorg utstakas, därvid tydliga märken skola i nödigt antal utsättas i mitten av vägen samt, där så befinnes erforderligt, i mindre antal i dess yttre begränsningslinjer. Kostnaderna för utstakningen gäldas av svenska staten.

lääniin (fylke) Norjaan, saavat Ruotsin lappalaiset alempana mainittuina aikoina käyttää seuraavia teitä Suomen alueen kautta, nimittäin

osaksi 28 päivästä huhtikuuta 30 päivään kesäkuuta sekä 1 päivästä syyskuuta 3 päivään lokakuuta tietä, joka, alkaen Keinovuopion seudulta Ruotsissa, kulkee Peeravaaran tunturin ohi sen itäistä taikka läntistä puolta sekä edelleen Ailakasjärven ohi Norjan rajalle Maasselveaaran ja Tschjappisjaureen välisellä seudulla, ja ovat lappalaiset oikeutetut, muuttaessaan 28 päivän huhtikuuta — 20 päivän toukokuuta välisellä ajalla, alottamaan matkansa Suomen alueen kautta myöskin Vittangista (Saarikoskelta) Ruotsissa ja yhtymään edellämainittuun tiehen Ailakasjärven seuduilla;

osaksi myöskin 28 päivän huhtikuuta — 20 päivän toukokuuta välisenä aikana tietä, joka, alkaen Keinovuopiosta, kulkee pitkin Kilpisjärven jäätä ja Siilasvuoman kautta Norjan rajalle valtakunnan rajapyykin n:o 295 itäpuoleisella seudulla.

2 §.

Muuttotien on oltava 3 kilometrin levyinen, mikäli maastosuhteet eivät aiheuta siihen rajoitusta.

Porojen älköön sallittako poiketa tieltä, mikäli sääsuhteet, pedot tai muut seikat eivät ole pakoittavana estenä porojen pysyttämiseksi tiellä.

3 §.

Asianomaisen Suomen maaherran on tarkemmin määrättävä 1 §:ssä mainittujen teiden suunta siihen määrättyjen ruotsalaisten ja suomalaisten virkamiesten toimitettua paikalla tutkimuksen.

Kysymyksessä olevat tiet on maaherran toimenpiteestä paalutettava, ja on tarpeellinen määrä selviä merkkejä pystytettävä tien keskelle sekä, sikäli kuin havaitaan tarpeelliseksi, vähempi määrä sen molemmille ulkopuolisille sivulinjoille. Paaluttamiskustannukset maksaa Ruotsin valtio.

4 §.

Före anträdandet av färd över finskt område skall såväl vid flyttning från Sverige till Norge som åter underrättelse om flyttningen av lappen lämnas person, som enligt anmälan till svenska landshövdingen av finsk myndighet förordnats att mottaga sådan underrättelse.

Den, som erhållit förordnande att mottaga underrättelse om flyttningen in till Norge, skall vara boende å plats, där han lätt kan nås av underrättelsen, och skall underrättelse om återflyttningen mottagas å Siilastupa fjällstuga vid Kilpisjärvi eller å annan för ändamålet angiven bebodd plats i trakten.

Underrättelse skall lämnas, vid inflyttning till Norge senast fem och vid återflyttning senast tre dagar före färdens anträdande över finskt område. Underrättelse skall upptaga meddelande om lappens namn, det antal renar, som av honom medföres, den ungefärliga tid, då färden skall anträdas, samt den väg lappen avser att följa. Har förordnande, som ovan omförmåles, ej meddelats, lämnas icke underrättelse.

5 §.

Genomflyttning skall försiggå utan onödigt uppehåll. För genomflyttningen må lapp med de under hans vård varande renar icke uppehålla sig å det finska området längre tid än högst 3 dygn, så framt icke väderleksförhållanden, rovdjur eller andra omständigheter utgöra tvingande hinder för genomflyttning på nämnda tid.

6 §.

Vid forsling av sina tillhörigheter med ren (flyttning med raid) må svenska lappar, oavsett den tid flyttning över finskt område äger rum, använda, förutom väg, som plägar begagnas för raidflyttning eller annan varustransport, de i 1 § angivna vägar.

4 §.

Ennen matkan alkamista Suomen alueen kautta on lappalainen, sekä muuttaessaan Ruotsista Norjaan että sieltä takaisin, jätettävä ilmoitus muutosta sille henkilölle, jonka suomalainen viranomainen ruotsalaiselle maa-herralle annetun tiedon mukaan on määrännyt ottamaan vastaan sellaisen ilmoituksen.

Sen, joka on saanut määräyksen vastaanottaa ilmoituksen muutosta Norjaan, tulee asua paikalla, johon hänelle helposti voidaan ilmoitus toimittaa, ja on ilmoitus takaisinmuutosta vastaanotettava Siilastuvan tunturimajalla Kilpisjärvellä taikka muulla tarkoitusta varten ilmoitetulla, tällä sendulla olevalla asutulla paikalla.

Ilmoitus on annettava Norjaan muutettaessa viimeistään viisi ja takaisinmuutettaessa viimeistään kolme päivää ennen matkan alkamista Suomen alueen kautta. Ilmoitukseen on merkitävä lappalaisen nimi, se lukumäärä poroja, jonka hän kuljettaa mukanaan, se likimääräinen aika, jolloin matka alotetaan, sekä tie, jota lappalainen aikoo kulkea. Jollei 1 momentissa mainittua määräystä ole annettu tiedoksi, ei ilmoitusta vaadita.

5 §.

Muutto on suoritettava ilman tarpeetonta viivyttelyä. Muuttaessaan älköön lappalainen hoidossaan olevine poroineen viipykö Suomen alueella kauemmin kuin korkeintaan kolme vuorokautta, mikäli sääsuhteet, petoläimet taikka muut seikat eivät ole pakoittavana esteenä muutolle sinä aikana.

6 §.

Kuljettaessaan tavaroitaan porolla (raitomuutto) saavat Ruotsin lappalaiset, ajasta riippumatta, jolloin muutto Suomen alueen kautta tapahtuu, käyttää, paitsi, yleensä raitomuuttoon tai muuhun tavarankuljetukseen käytettävää tietä, myöskin 1 §:ssä mainittuja teitä.

7 §.

Under flyttning må lapparna vid behov till bränsle använda ris och buskar samt björkträd å genomflyttningsvägen. Avverkning, som härvid påkallas, må ej ske på sådant sätt, att fara för skogens bevarande eller förnygring uppstår; och må kalavverkning icke i något fall äga rum.

Likaledes må lapparna under flyttningen begagna sig av inom väg befintligt bete till föda åt renarna.

8 §.

Såsom gottgörelse för de förmåner, vilka enligt ovannämnda bestämmelser tillkomma de svenska lapparna, samt för de kostnader för kontroll över bestämmelsernas efterlevnad, som åsamkas finska staten, skall till denna av svenska staten årligen utbetalas ett belopp av 500 svenska guldkronor eller 700 finska guldmark. Skulle under något år flyttning över finskt område ej ske, utgår ej nämnda avgift; och bör vederbörande länsman i god tid underrättas om flyttningens inställande.

Därest vid bestämmande av vägs sträckning å finska sidan vid Keinovuopio icke utan olägenhet för lapparna kan undvikas, att ängar, som användas till slätter, falla inom vägen, skall svenska staten bestrida den kostnad, som finska staten må komma att få vidkännas för skälig uppgörelse med ängarnas innehavare beträffande skada, som genom lapparnas flyttning kan förorsakas å desamma.

9 §.

Då renarnas genomflyttning försigår, skola den bofasta befolkningen tillhöriga hundar i trakten hållas bundna.

10 §.

Använder svensk lapp vid flyttning, som i 1 § omförmäles, annan väg över finskt område än där medges eller begagnar han tillåten väg

7 §.

Muuttaessaan saavat lappalaiset tarpeen vaatiessa käyttää polttopuunki muuttotiellä olevia varpuja ja pensaita sekä koivupuita. Hakkausta, joka sen johdosta käy tarpeelliseksi, älköön toimitettako sillä tavalla, että siitä aiheutuu vaaraa metsän säilymiselle tai nuorentumiselle; ja älköön paljaasihakkausta missään tapauksessa toimitettako.

Samoin saavat lappalaiset muuttaessaan käyttää tiellä olevaa laidunta poroilleen.

8 §.

Korvauksena niistä eduista, jotka Ruotsin lappalaiset edellisten säännösten mukaan saavat, sekä niistä kuluista, jotka säännösten noudattamisen valvonnasta aiheutuvat Suomen valtiolle, tulee Ruotsin valtion vuosittain Suomen valtiolle suorittaa 500 Ruotsin kultakruunua tai 700 Suomen kultamarkkaa. Jos jonakin vuonna ei tapahdu muuttoa Suomen alueen kautta, ei sanottua maksua suoriteta; ja on asianomaiselle nimismiehelle hyvissä ajoin ilmoitettava muuton peruuttamisesta.

Jos Keinovuopion kohdalla Suomen puolella kulkevan tien suuntaa määrättäessä ei voida, aiheuttamatta haittaa lappalaisille, välttää, että tien kohdalle jää niittyjä, joilta tehdään heinää, niin tulee Ruotsin valtion suorittaa se kustannus, jonka Suomen valtio voi joutua maksamaan niittyjen omistajalle kohtuullisena hyvityksenä vahingosta, mikä lappalaisten muutoista voi niitylle aiheutua.

9 §.

Porojen muuton tapahtuessa on seudulla asuvan väestön koirat pidettävä kiinni.

10 §.

Jos Ruotsin lappalainen käyttää muutossa, josta 1 §:ssä mainitaan, muuta tietä Suomen alueella kuin siinä myönnetään tai jos hän käyttää luvall-

under annan eller längre tid än vad ovan i 1 och 5 §§ stadgas eller utan att hava lämnat i 4 § föreskriven underrättelse om genomflyttningen, skola med avseende å hans hjord tillämpas de bestämmelser, som gälla beträffande renar från det ena landet, vilka oöfvligen inkommit på det andra landets område.

Lapp, som bryter mot de i 7 § meddelade bestämmelser rörande avverkning, samt den, som bryter mot bestämmelsen i 9 §, skall, där icke enligt allmän strafflag högre straff skall ådömas, straffas med böter och ersätte skadan.

Ersättning, som lapp må förpliktas utgiva för skadegörelse å skog å genomflyttningsväg, så ock böter, som genom laga kraft ägande beslut ådömts för förseelse mot nämnda bestämmelser rörande avverkning, skola genom svenska landshövdingens föranstaltande förskotteras av svenska allmänna medel. Ersättningen skall sedermera återkrävas av lappen; och skall bötesstraffet i Sverige verkställas i den ordning, som i allmänhet där gäller för verkställighet av sådant straff.

11 §.

Skall i mål rörande överträdelse av de i 7 § meddelade bestämmelser om avverkning handling delgivas person, som är medborgare i Sverige och där uppehåller sig, skall delgivningen verkställas genom föranstaltande av vederbörande svenska landshövding och äga rum i den ordning, som i Sverige i allmänhet gäller för delgivning.

2 KAP.

Angående förfarandet med renar, som öfvligen inkomma i det andra riket.

12 §.

Inkomna finska renar å svenskt område eller, i annat fall än i I kap. förmäles, svenska renar på finskt område, skall vederbörande tjänsteman i

lista tietä muuna tai pitempänä aikana kuin mitä edellä 1 ja 5:ssä säädetään taikka toimittamatta 4 §:ssä määrättyä ilmoitusta muutosta, on hänen porolaumaansa nähden sovellutettava niitä säännöksiä, jotka koskevat toisesta maasta luvattomasti toisen maan alueelle tulleita poroja.

Lappalaista, joka rikkoo 7 §:ssä olevia hakkausta koskevia säännöksiä, sekä sitä, joka rikkoo 9 §:n säännöstä vastaan, on, ellei häntä yleisen rikoslain mukaan voida tuomita ankarampaan rangaistukseen, rangaistava sakolla, ja korvatkoon hän vahingon.

Korvaus, jonka lappalainen voidaan velvoittaa maksamaan muuttotiellä olevan metsän vahingoittamisesta, kuin myöskin sakot, jotka lainvoimaisella päätöksellä on tuomittu rikkomuksesta sanottuja hakkausta koskevia säännöksiä vastaan, on ruotsalaisen maaherran toimenpiteestä etukäteen maksettava Ruotsin valtion varoista. Korvaus on sen jälkeen perittävä lappalaiselta; ja on sakkorangaistus Ruotsissa täytäntöönpatava siinä järjestyksessä, mikä yleensä on voimassa sellaisen rangaistuksen täytäntöönpanosta.

11 §.

Jos jutussa, joka koskee 7:ssä olevien hakkausta koskevien säännösten rikkomista, asiakirja on toimitettava tiedoksi henkilölle, joka on Ruotsin kansalainen, ja siellä oleskelee, on tiedoksianto toimitettava asianomaisen ruotsalaisen maaherran toimenpiteestä, ja on se tapahtuva siinä järjestyksessä, mikä Ruotsissa yleensä on tiedoksi antamisesta voimassa.

II LUKU.

Menettelystä niiden porojen suhteen, jotka luvattomasti tulevat toiseen valtakuntaan.

12 §.

Jos suomalaisia poroja tulee Ruotsin alueelle tai, muissa kuin I luvussa mainituissa tapauksissa, ruotsalaisia poroja Suomen alueelle, tulee sen val-

det rike, där renarna olovligen uppehålla sig, så snart han erhåller kännedom om förhållandet, därom underrätta den, som i det andra riket är satt att mottaga sådan underrättelse; och varde därvid renarnas uppehållsort samt ungefärliga antal ävensom, där så kan ske, renägarens namn uppgivna.

Underrättelsen skall meddelas genom telegram eller telefon eller, där detta ej låter sig göra, genom budskickning eller brev. Har underrättelse skett genom telefon eller muntligen genom bud, skall snarast skriftlig bekräftelse översändas.

Där så bekvämligen kan ske, bör jämväl renägaren underrättas om förhållandet.

13 §.

Inom vartdera riket skola, till det antal prövas lämpligt, vissa personer förordnas att mottaga sådan underrättelse, som i 12 § avses. Förordnandet skall för varje person innefatta bemyndigande att från visst i förordnandet angivet område i det andra riket mottaga underrättelse, att renar från hans hemland olovligen där uppehålla sig.

Vid valet av sådana personer skall tagas i betraktande, att underrättelse må kunna tillställas dem så bekvämt och skyndsamt, som omständigheterna medgiva. Vederbörande svenska och finska landshövding skola meddela varandra de förordnades namn och adress samt det område förordnande avser.

14 §.

Renarnas ägare är, då han erhåller kännedom om att renarna olovligen uppehålla sig i det andra riket, pliktig att ofördröjligen låta, i enlighet med vad i 15 § föreskrives, avhämta och utdriva dem ur riket till område, där de må vistas.

Vederbörande tjänsteman må taga renarna under bevakning eller utdriva

takunnan asianomaisen virkamiehen, jossa porot luvattomasti oleskelevat, niin pian kuin hän saa asiasta tiedon, ilmoittaa se sille, joka toisessa valtakunnassa on määrätty vastaanottamaan sellaisia ilmoituksia; ja ilmoitettakoon samalla porojen oleskelupaikka sekä likimääräinen luku kuin myöskin, mikäli mahdollista, poronmistajan nimi.

Ilmoitus on toimitettava sähkösanomalla tai puhelimitse tai, ellei se ole mahdollista, lähetin kautta taikka kirjeellä. Jos ilmoitus on toimitettu puhelimitse tai suullisesti lähettä käyttämällä, on kirjallinen vahvistus viipymättä lähetettävä.

Mikäli vaikeudetta voi tapahtua, on asia myöskin poronmistajalle ilmoitettava.

13 §.

Kummassakin valtakunnassa on määrättävä tarpeelliseksi katsottu määrä henkilöitä ottamaan vastaan sellaisen ilmoituksen, jota 12 §:ssä tarkoitetaan. Määräyksen tulee sisältää kullekin henkilölle valtuutus ottaa vastaan määräyksessä ilmoitetulta toisen valtakunnan alueelta ilmoitus, että hänen kotimaastaan olevia poroja oleskelee luvattomasti siellä.

Sellaisia henkilöitä määrättäessä on otettava huomioon, että ilmoitus voidaan heille toimittaa niin helposti ja kiireellisesti kuin olosuhteet sallivat. Asianomaisen ruotsalaisen ja suomalaisen maaherran on toisilleen toimitettava tiedoksi määrättyjen henkilöiden nimet ja osoitteet sekä se alue, mitä määräys tarkoittaa.

14 §

Porojen omistaja on, saadessaan tiedon siitä, että porot luvattomasti oleskelevat toisessa valtakunnassa, velvollinen viipymättä, sen mukaan kuin 15 §:ssä säädetään, noutamaan ja ajattamaan porot toisesta valtakunnasta sellaiselle alueelle, missä ne saavat oleskella.

Asianomainen virkamies saa ottaa porot vartioitaviksi tai ajaa ne rajan

dem. Utdrivnas renarna av tjänsteman i det rike, där renarna uppehålla sig, skola de överlämnas till ägaren eller vederbörande tjänsteman i det andra riket.

§ 15.

Skola renar avhämtas eller utdrivas, må medtagas allenast djur, försedda med märken, som begagnas av renägare i det land, dit renarna höra, ävensom omärkta kalvar, som följa honrenar med sådana märken.

Innan bortförandet äger rum, skola de renar, som sålunda böra kvarlämnas, utskiljas från de övriga i närvaro av vederbörande tjänsteman eller renägare i trakten; dock må de främmande renarna strax bortföras, om tjänstemannen eller renägare, som nyss nämnts, förklarar, att bland renarna icke finnas sådana, som böra kvarlämnas.

Därest de främmande renarna äro sammanblandade med renar från trakten och stå under bevakning av därvarande renägare eller deras renvårdare, skola dessa samla djuren och lämna den, som vill avhämta de främmande renarna, tillfälle att utskilja dem han har rätt att bortföra.

16 §.

För renarnas uppehåll å otillåtet område skall erläggas en betesavgift för varje ren, kalvar under ett års ålder ej inbegripna. Denna avgift utgör 0.1 svensk guldkrona eller 0.14 finsk guldmark för varje dag av uppehållet.

Finnes att renarnas bortdrivande blivit utan ägarens vållande uppehållet, skall vid avgiftens beräkning tagas sådan hänsyn till förhållandet, som finnes skälig.

Är uppenbart att renägaren avsiktligt låtit sina renar beta i det andra riket å otillåtet område, kan betesavgiften fastställas intill det dubbla beloppet; dock skall i sådant fall ren-

yli. Jos sen valtakunnan virkamies, jossa porot oleskelevat, ajaa ne rajan yli, on ne luovutettava omistajalle tai asianomaiselle toisen valtakunnan virkamiehelle.

15 §.

Jos porot noudetaan taikka ajetaan rajan yli, otettakoon mukaan ainoastaan sellaisilla merkeillä varustetut eläimet, joita poronmistajat käyttävät siinä maassa, mistä porot ovat, samoinkuin merkitsemättömät vasat, jotka seuraavat sellaisilla merkeillä varustettuja naarasporoja.

Ennenkuin poisvieminen tapahtuu, on ne porot, jotka on jätettävä viemättä, erotettava toisista asianomaisen virkamiehen tai siltä seudulta olevan poronmistajan läsnäollessa; kuitenkin voidaan vieraat porot heti viedä rajan yli, jos virkamies tai poronmistaja, joka edellä mainittiin, ilmoittaa, että porojen joukossa ei ole sellaisia, jotka ovat jätettävät viemättä.

Jos vieraat porot ovat sekaantuneet paikallisten porojen kanssa ja ovat paikkakunnan poronmistajain taikka heidän paimentensa vartiointin alaisina, tulee näiden koota eläimet ja antaa sille, joka tahtoo noutaa vieraat porot, tilaisusin erottaa ne porot, jotka hänellä on oikeus viedä.

16 §.

Porojen oleskelusta luvattomalla alueella on suoritettava laidunmaksu jokaiselta porolta, lukuunottamatta alle vuoden vanhoja vassoja. Tämä maksu on 0.1 Ruotsin kultakruunua tai 0.14 Suomen kultamarkkaa jokaiselta oleskelupäivältä.

Jos havaitaan, että porojen noutaminen on ilman omistajan syytä viivästynyt, on maksua määrättäessä siihen kiinnitettävä huomiota sikäli kuin havaitaan kohtuulliseksi.

Jos on ilmeistä, että poronmistaja tahallisesti on laiduntanut porojaan toisessa valtakunnassa luvattomalla alueella, voidaan laidunmaksu koroittaa kaksinkertaiseen määrään saakka;

ägaren beredas tillfälle att yttra sig i ärendet.

17 §.

Förutom betesavgift, som i 16 § är nämnd, skall gäldas ersättning för de av renarnas olovliga uppehåll föranledda utgifter, såsom för meddelande av underrättelse enligt 12 § samt för arbete med samlande, bevakning, utskiljande och bortdrivande av renarna.

18 §.

Har meddelande enligt 12 § avlätit, och uppehålla sig de renar, som meddelandet avser, ännu tio dagar därefter å otillåtet område, utan att någon infunnit sig för att bortföra dem, skall ett belopp motsvarande 10 procent av renarnas medelvärde, kalvar under ett års ålder ej inbegripna, anses förbrutet.

Sådan påföljd skall ock tillämpas, där någon inställt sig för renarnas bortförande, men de likväl finnas kvar ännu efter det femton dagar förflutit från det meddelande enligt 12 § avsänts samt väderleksförhållanden, rovdjur, renägares eller renvårdares försummelse att efterkomma åliggande enligt 15 § sista stycket eller andra omständigheter icke utgjort tvingande hinder mot bortförandet.

Medelvärdet för ren fastställes för varje kalenderår i samråd av vederbörande svenska och finska landshövdingar före utgången av föregående år på grundval av de renpris, som varit gällande under förra hälften av december månad sagda år.

19 §.

Har underrättelse, som i 12 § sägs, mottagits av annan för mottagande av sådan underrättelse förordnad person än lappfogde eller länsman, skall meddelande om underrättelsen tillställas denne.

kuitenkin on sellaisessa tapauksessa poronomistajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi asiassa.

17 §.

Paitsi laidunmaksua, joka on mainittu 16 §:ssä, on suoritettava korvaus porojen luvattomasta oleskelusta aiheutuneista kustannuksista, kuten ilmoituksen toimittamisesta 12 §:n mukaan sekä siitä työstä, mikä ahieutuu porojen kokoomisesta, vartioimisesta, erottamisesta ja rajan yli ajamisesta.

18 §.

Jos ilmoitus on 12 §:n mukaan toimitettu, ja jos porot, joita ilmoitus tarkoittaa, vielä kymmenen päivää sen jälkeen oleskelevat luvattomalla alueella, kenenkään saapumatta niitä noutamaan, on katsottava menetetyksi summa, joka vastaa kymmentä prosenttia porojen keskimääräisestä arvosta, tähän lukematta alle vuoden vanhoja vasaaja.

Sama seuraamus on myöskin, jos joku on saapunut poroja noutamaan, mutta ne kuitenkin ovat viemättä vielä sen jälkeen kuin 15 päivää on kulunut 12 §:n mukaan lähetetystä ilmoituksesta eivätkä sääsuhteet, petoeläimet tai se seikka, että poronomistaja tai poropaimen on jättänyt täyttämättä 15 §:n viimeisessä kappaleessa säädettyä velvollisuuttaan, tai muut seikat ole olleet pakoittavana esteenä niiden viemiselle.

Poron keskimääräisen arvon määräävät kutakin kalenterivuotta varten yhteistoimin asianomainen Ruotsin ja Suomen maaherra ennen edellisen vuoden loppua niiden poronhintojen perusteella, jotka ovat vallinneet sanotun vuoden joulukuun ensimmäisellä puoliskolla.

19 §.

Jos ilmoituksen, josta 12 §:ssä mainitaan, on vastaanottanut muu sellaisen ilmoituksen vastaanottamiseen määrätty henkilö kuin nimismies tai lapinvouti, on tieto ilmoituksesta tälle toimitettava.

Över förrättning, som föränledes av renars uppehåll i det andra riket, skall av vederbörande tjänsteman upprättas protokoll, vari intages upplysning rörande renarnas antal och märken ävensom eget utlåtande i saken av tjänstemannen.

Protokollet samt yttrande i ärendet av vederbörande lappfogde i Sverige eller länsman i Finland, därest de icke själva handlagt förrättningen, skola jämte alla uppgifter och verifikationer översändas till vederbörande landshövding.

20 §.

Landshövdingen har att med ledning av tillgängliga upplysningar fastställa den avgift och ersättning, som böra utgå enligt 16 och 17 §§, samt det belopp, som enligt 18 § skall anses förbrutet.

21 §.

Innan landshövdingen på grund av 20 § fattar beslut, skall han så vitt möjligt utreda vem renarna tillhöra.

Beslut skall dock, utan angivande av namn å renägarna, endast innehålla förpliktande för »vederbörande renägare» att erlægga det fastställda beloppet.

22 §.

Skada, som under renarnas uppehåll i det andra riket vållas av renarna eller av dem åtföljande vårdare, skall ock ersättas.

23 §.

Ersättning för utgifter, som omförmålas i 17 §, eller för sådan skada av renar, som avses i 22 §, må ej utgå, så framt ej meddelande rörande renarnas uppehåll i det främmande riket avlåtits efter ty i 12 § sägs. Har meddelande ej lämnats, har den, som vill fordra ersättning, som nyss nämnts, att så snart ske kan om renarnas uppehåll göra anmälan hos vederbörande tjänsteman i hemlandet för överbringande av underrättelse i föreskriven ordning till tjänsteman i

Toimituksesta, joka johtuu porojen oleskelusta toisessa valtakunnassa, tulee asianomaisen virkamiehen laatia pöytäkirja, johon otetaan tiedot porojen lukumäärästä ja merkeistä samoin kuin virkamiehen oma lausunto asiasta.

Pöytäkirja sekä asianomaisen ruotsalaisen lapinvoudin tai suomalaisen nimismiehen lausunto asiasta, mikäli he eivät itse ole asiaa käsitelleet, on kaikkien tietojen ja todisteiden keralla lähetettävä asianomaiselle maaherralle.

20 §.

Maaherran on saatavissa olevien tietojen nojalla vahvistettava maksu ja korvaus, jotka ovat suoritettavat 16 ja 17 §§:n mukaan, sekä se määrä, joka 18 §:n mukaan on katsottava menetetyksi.

21 §.

Ennenkuin maaherra 20 §:n nojalla tekee päätöksen, tulee hänen mikäli mahdollista ottaa selville, kenelle porot kuuluvat.

Päätöksen tulee kuitenkin, poronomistajain nimiä mainitsematta, ainostaan sisältää velvoitus »asianomaisille poronomistajille» suorittaa vahvistettu määrä.

22 §.

Vahinko, jonka porot tai niiden paimenet porojen oleskellessa toisessa valtakunnassa aiheuttavat, on myöskin korvattava.

23 §.

Korvausta kustannuksista, jotka mainitaan 17 §:ssä, tai sellaisesta porojen aiheuttamasta vahingosta, jota tarkoitetaan 22 §:ssä, ei tarvitse suorittaa, ellei ilmoitusta porojen oleskelusta vieraassa valtakunnassa ole 12 §:n mukaisesti tehty. Jos ilmoitusta ei ole tehty, on sen, joka tahtoo vaatia edellä mainitun korvausta, niin pian kuin mahdollista annettava tieto porojen oleskelusta asianomaiselle kotimaiselle virkamiehelle ilmoituksen tekemistä varten määrättyssä järjes-

det andra riket, vid äventyr att i annat fall gå sin rätt till ersättning för lustig.

24 §.

Vill någon för skada, som av renar vållats i Sverige, fordra ersättning enligt 22 §, skall han härom göra anmälan hos landsfiskalen i orten. Denne har att i förening med två nämndemän, som av honom utses, besiktiga den uppgivna skadan. Den finska länsmannen äger att själv eller genom ombud tillstädeskomma vid förrättningen och föra talan för vederbörande renägare, med rätt jämväl att därvid ingå förlikning. Anmäler sig renägare såsom sakägare, må han själv utföra sin talan. Landsfiskalen underrättar i god tid, om möjligt genom telegram eller telefon, länsmannen om tid och plats för förrättningen. Kan det antagas, att uppgiven skada helt eller delvis förorsakats av svenska renar, skall jämväl vederbörande svenska ordningsman inkallas.

Landsfiskalen och nämndemännen hava att uppskatta skadan; och skola de till protokollet på heder och samvete avgiva förklaring, att uppskattningen skett efter bästa förstånd och övertygelse.

Finna de, att såväl svenska som finska renar medverkat till skadan, skola de, med uttalande härom, värdera allenast den skada, som kan anses vållad av de finska renarna.

Är ej länsmannen eller annan, som han satt i sitt ställe, tillstädes vid förrättningen, skall avskrift av protokollet ofördröjligen genom landsfiskalens föranstaltande tillställas honom.

Är målsäganden eller länsmannen eller renägare, som fört talan vid förrättningen, missnöjd med denna, stände honom fritt att sist å nittionde dagen från förrättningen anhängiggöra saken vid domstol.

tyksessä toisen valtakunnan virkamiehelle, uhalla, että hän muutoin menettää oikeutensa korvauksen saantiin.

24 §.

Jos joku tahtoo vahingosta, jonka porot ovat aiheuttaneet Ruotsissa, vaatia korvausta 22 §:n mukaan, tulee hänen siitä ilmoittaa paikalliselle maaviskaalille. Tämän on kahden lautamiehen kanssa, jotka hän valitsee, toimitettava ilmoitetun vahingon katselamus. Suomalaisella nimismiehellä on oikeus joko itse tai asiamiehen kautta olla toimituksessa saapuvilla ja käyttää asianomaisen poronomistajan puhevaltaa, ja on hän myöskin oikeutettu siinä tekemään sovinnon. Jos poronomistaja ilmoittautuu asianomistajaksi, käyttäköön hän itse puhevaltaansa. Maaviskaali ilmoittakoon hyvissä ajoin, jos mahdollista sähkösanomalla tai puhelimitse, nimismiehelle toimituksen ajan ja paikan. Jos voidaan otaksua, että ilmoitettu vahinko kokonaan taikka osaksi on ruotsalaisten porojen aiheuttama, on myöskin asianomainen ruotsalainen järjestysmies kutsuttava.

Maaviskaalin ja lautamiesten on arvioitava vahinko; ja on heidän kunnian ja omantunnon kautta pöytäkirjaan lausuttava, että arviointi on tapahtunut parhaan ymmärryksen ja vakaumuksen mukaan.

Jos he havaitsevat, että sekä suomalaiset että ruotsalaiset porot ovat osaltaan vaikuttaneet vahinkoon, tulee heidän, lausunnessaan toteamalla tämän, arvioida ainoastaan se vahinko, joka voidaan katsoa suomalaisten porojen aiheuttamaksi.

Jos nimismies taikka muu, jonka hän on asettanut sijaansa, ei ole saapuvilla toimituksessa, on jäljennös pöytäkirjasta viipymättä maaviskaalin toimesta hänelle lähetettävä.

Jos asianomistaja tai nimismies tai poronomistaja, joka on käyttänyt puhevaltaa toimituksessa, on siihen tyytymätön, olkoon hänellä valta viimeistään yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä toimituksesta panna asia vireille tuomioistuimessa.

Landsfiskalen och nämndemännen njute ersättning enligt gällande rese-reglemente. Ersättningen skall, i händelse skada anses vållad av finska renar, gäldas på samma sätt, som bestämts angående skadeersättning, men eljest betalas av målsäganden.

25 §.

Beträffande behandling av frågor om ersättning enligt 22 § för skada, som av svenska renar vållats i Finland, skola, med iakttagande av vad i denna § och 26 § stadgas, gälla de bestämmelser, som i allmänhet skola där tillämpas i mål rörande ersättning för skadegörelse genom ren.

Den svenska lappfogden skall äga att själv eller genom ombud tillstådeskomma vid förrättning, som för nu ifrågavarande ändamål hålles, och föra talan för vederbörande renägare, med rätt jämväl att därvid ingå förlikning. Anmäler sig renägare såsom sakägare, må han själv utföra sin talan. Länsmanen underrättar i god tid, om möjligt genom telegram eller telefon, lappfogden om tid och plats för förrättningen.

Är ej lappfogden eller annan, som han satt i sitt ställe, tillstådes vid förrättningen, skall avskrift av protokollet ofördröjligen genom länsmanens föranstaltande tillställas honom.

26 §.

Vid förrättning enligt 24 och 25 §§ skall inhämtas och i protokollet över förrättningen intagas upplysning rörande de omständigheter, som kunna inverka på ersättningsfrågan, såsom tiden och sättet för skadans uppkomst, dess omfattning, platsens belägenhet och beskaffenhet samt sannolika antalet av de renar, som vållat skadan.

Vid skadans värderande skall tagas i betraktande markens beskaffenhet

Maaviskaali ja lautamiehet saavat korvausta voimassa olevan matkustus-säännön mukaan. Korvaus on, siinä tapauksessa, että vahinko katsotaan suomalaisten porojen aiheuttamaksi, suoritettava samalla tavoin kuin on säädetty vahingonkorvauksesta, mutta muussa tapauksessa maksaa sen asianomistaja.

25 §.

Sellaisten kysymysten käsittelyyn nähden, jotka koskevat 22 §:n mukaan suoritettavaa korvausta vahingosta, jonka ruotsalaiset porot ovat Suomessa aiheuttaneet, ovat voimassa, huomioonottaen mitä tässä ja 26 §:ssä säädetään, ne säännökset, joita porojen aiheuttaman vahingon korvausta koskevissa jutuissa Suomessa yleensä noudatetaan.

Ruotsalaisella lapinvoudilla on oikeus joko itse taikka asiamiehen kautta olla saapuvilla toimituksessa, joka nyt kysymyksessäolevassa tarkoituksessa pidetään, ja käyttää asianomaisen poronomistajan puhevaltaa, ja on hän myöskin oikeutettu siinä tekemään sovinnon. Jos poronomistaja ilmoittautuu asianomistajaksi, käyttäköön hän itse puhevaltaansa. Nimismies ilmoittaa hyvissä ajoin, mikäli mahdollista sähkösanomalla tai puhelimitse, lapinvoudille toimituksen ajasta ja paikasta.

Ellei lapinvouti tai muu, jonka hän on asettanut sijaansa, ole saapuvilla toimituksessa, on pöytäkirjan jäljennös viipymättä nimismiehen toimesta hänelle lähetettävä.

26 §.

Toimituksessa, joka pidetään 24 ja 25 §§:n mukaan, on hankittava ja toimituspöytäkirjaan merkittävää tietoa niistä seikoista, jotka voivat vaikuttaa korvauskysymykseen, kuten siitä, miten ja milloin vahinko on syntynyt, sen laajuudesta, paikan asemasta ja laadusta sekä niiden porojen todennäköisestä luvusta, jotka ovat aiheuttaneet vahingon.

Vahingon arvioimisessa on otettava huomioon maan laatu ja hedelmälli-

och fruktbarhet samt huruvida hemdjur medverkat till skadan.

Vid förrättningen skall såvitt möjligt utredas vem som är ägare till de renar, vilka förorsakat skadan.

Beslut, varigenom skadeersättning tillerkännes målsäganden, skall, utan angivande av namn å viss renägare, innehålla förpliktigande för »vederbörande finska renägare» eller »vederbörande svenska renägare» att ersätta skadan.

27 §.

Varda renar avhämtade utan iakttagande av vad i 15 § är sagt, kan vederbörande landshövding efter inhämtande av upplysningar bestämma en särskild avgift till belopp från 25—300 svenska guldkronor eller 35—420 finska guldmärk; dock må sådant ej förekomma med mindre någon anledning föreligger till antagande, att i den bortförda hjorden funnits renar från det främmande riket.

28 §.

I händelse belopp, som jämlikt 20, 26 och 27 §§ fastställts att betalas i anledning av finska renars olovliga uppehåll i Sverige, icke omedelbart erlägges till vederbörande tjänsteman eller målsägande, skall den svenska landshövdingen till den finska landshövdingen översända beslut rörande beloppet med tillhörande uppgifter och verifikationer, och skall genom den finska landshövdingens föranstaltande beloppet utbetalas av finska allmänna medel.

Vad sålunda är stadgat äge motsvarande tillämpning, där belopp, som skall betalas i anledning av svenska renars olovliga uppehåll i Finland, icke omedelbart erlägges till vederbörande tjänsteman eller målsägande.

Belopp, som sålunda utbetalts, skall återkrävas hos renägaren, så framt icke i något fall vederbörande landshövding finner med billighet överensstämmande, att utgiften helt eller delvis stannar å statskassan.

syys sekä ovatko kotieläimet osaltaan vaikuttaneet vahinkoon.

Toimituksessa on, mikäli mahdollista, selvitettävä, kuka on niiden porojen omistaja, jotka ovat vahingon aiheuttaneet.

Päätöksen, jolla vahingonkorvaus määrätään asianomistajalle, tulee, ilmoittamatta määrätyn poron omistajan nimeä, sisältää velvoitus »asianomaisille ruotsalaisille poron omistajille» tai »asianomaisille suomalaisille poron omistajille» korvata vahinko.

27 §.

Jos poroja noudetaan huomioonottamatta mitä 15 §:ssä on sanottu, voi asianomainen maaherra, hankittuaan selvityksen asiasta, määrätä erityisen maksun, suuruudeltaan 25—300 Ruotsin kultakruunua tai 35—420 Suomen kultamarkkaa; älköön kuitenkaan sellaista määrättäkö, ellei ole jotakin aihetta otaksua, että poisvietyssä porolaumassa on ollut vieraasta valtakunnasta olevia poroja.

28 §.

Jos sitä rahamäärää, joka 20, 26 ja 27 §§:n mukaan on vahvistettu maksettavaksi suomalaisten porojen luvattoman oleskelun johdosta Ruotsissa, ei viipymättä suoriteta asianomaiselle virkamiehelle tai asianomistajalle, tulee Ruotsin maaherran lähettää Suomen maaherralle sanottua määrää koskeva päätös siihen kuuluvine selvityksineen ja todisteineen, ja on rahamäärä suomalaisen maaherran toimesta suoritettava Suomen valtion varoista.

Mitä tässä on säädetty, noudatettakoon vastaavasti, jos rahamäärää, joka on maksettava ruotsalaisten porojen luvattoman Suomessa oleskelun johdosta, ei viipymättä suoriteta asianomaiselle virkamiehelle tai asianomistajalle.

Rahamäärä, joka siten on suoritettu, on perittävä poron omistajalta, mikäli asianomainen maaherra jossakin tapauksessa ei havaitse kohtuulliseksi, että meno kokonaan tai osaksi jää valtion vahingoksi.

29 §.

När i detta kap. talas om »vederbörande tjänstemän», förstås därmed vederbörande lappfogde i Sverige och länsman i Finland samt de personer, som mottagit förordnande, varom i 13 § förmåles.

3 KAP.

Konventionens giltighetstid.

30 §.

Denna konvention, som är uppgjord på svenska och finska språken, varvid båda texterna äga lika vitsord, skall ratificeras av Hans Maj:t Konungen av Sverige, under förutsättning av svenska riksdagens bifall, och av Republiken Finlands President under förutsättning av Finlands riksdags bifall; och skall konventionen träda i kraft tio dagar efter utväxlingen av ratifikationerna samt gälla intill dess två år förflutit från det densamma blivit av någöndera parten uppsagd.

Utfärdat i Helsingfors, i två exemplar, den 9 maj 1925.

ARVID RICHERT.
(L. S.)

K. G. IDMAN.
(L. S.)

Slutprotokoll.

I samband med undertecknandet denna dag av konventionen angående renar i gränsområdena hava undertecknade ombud överenskommit om följande förutsättningar för konventionen.

1. De befattningshavare, vilka skola hava att tillämpa ifrågavarande konventions bestämmelser, ävensom gränsbefolkningen skola äga att för meddelande och mottagande av anmälningar och delgivanden, som enligt konventionen förekomma, mot gällande taxor begagna sig av i gränstrakterna förefintliga post-, telefon- och telegraf-linjer och andra dylika trafikmedel; skolande från svensk sida verkställas

29 §.

Kun tässä luvussa puhutaan »asianomaisesta virkamiehestä», käsitetään sillä asianomaista lapinvoutia Ruotsissa ja nimismiestä Suomessa sekä niitä henkilöitä, jotka ovat saaneet määräyksen, mistä 13 §:ssä mainitaan.

III LUKU.

Sopimuksen voimassaoloaika.

30 §.

Hänen Majesteettinsa Ruotsin Kuninkaan, edellyttäen että Ruotsin Eduskunta siihen suostuu, sekä Suomen Tasavallan Presidentin, edellyttäen että Suomen Eduskunta siihen suostuu, on ratifioitava tämä sopimus, joka on tehty ruotsin ja suomen kielillä, jolloin molemmat tekstit ovat todistusvoimaisia, ja tulee voimaan kymmenen päivän kuluttua siitä kuin ratifioimisasiakirjat on vaihdettu sekä pysyy voimassa kunnes kaksi vuotta on kulunut siitä, kun jompikumpi sopimuspuoli on sen irtisanonut.

Tehty Helsingissä, kahtena kappaaleena, toukokuun 9 päivänä 1925.

ARVID RICHERT.
(L. S.)

K. G. IDMAN.
(L. S.)

Päätöspöytäkirja.

Allekirjoittaessaan tänään rajaseuduilla olevia poroja koskevan sopimuksen ovat allekirjoittaneet valtuutetut sopineet seuraavista tämän sopimuksen edellytyksistä.

1) Niiden viranomaisten, joiden on sovellettava kysymyksessä olevan sopimuksen määräyksiä, samoin kuin rajaseutuväestönkin tulee saada sopimuksen mukaan esiintyvien ilmoitusten ja tiedonantojen lähettämistä ja vastaanottamista varten käyttää, voimassa olevat maksut suorittamalla, rajaseuduilla olevia posti-, puhelin- ja lennätinlinjoja ja muita sellaisia liikennevälineitä; ja on Ruotsin puolelta

utredning och vidtagas åtgärder för sammanknyttande på lämplig plats invid gränsen av de finska och svenska telefonlinjer, som framgå i förevarande gränstrakter.

2. Rätt tillförsäkras gränsbefolkningen i Enontekis socken att med egna renar eller hästar färdas fram till järnvägslinjen Boden—Riksgränsen för att avsätta egna produkter och verkställa inköp av sina förnödenheter, därvid nämnda produkter tullfritt må införas i Sverige. Den, som vill begagna sig av rättighet att till Sverige, såsom ovan nämnts, införa varor, skall för polismyndigheten i Sverige förete av länsmanen i Enontekis distrikt utfärdat intyg angående mängd och beskaffenhet av de för varje gång medförda varorna och dessas produktionsort. Såsom legitimationshandling för uppehållet i Sverige skall vara tillfyllest att av honom företes av nämnde länsman utfärdat pass, och må ej påfordras visering av passet av svensk myndighet. I samma utsträckning, som tillkommer landets egna undersåtar, må han begagna sig av bete till föda åt vid färden använda kör- och dragrenar.

Motsvarande rättigheter tillkomma under ovannämnda förutsättning befolkningen i Karesuando socken med avseende å försäljning och inköp av varor inom Enontekis socken.

Till fastställande härav hava undertecknade ombud upprättat detta slutprotokoll, vilket skall anses utgöra en integrerande del av konventionen.

Utfärdat i Helsingfors, i två exemplar, den 9 maj 1925.

ARVID RICHERT.
(L. S.)

K. G. IDMAN.
(L. S.)

ARVID RICHERT.
(L. S.)

K. G. IDMAN.
(L. S.)

Utväxlingsprotokoll.

Sedan undertecknade sammanträtt i ändamål att företaga utväxling av Hans Majestät Konungens av Sverige och Republiken Finlands Presidents

pantava toimeen tutkimus ja ryhdyttävä toimenpiteisiin, jotta kysymyksessä olevilla rajaseuduilla kulkevat ruotsalaiset ja suomalaiset puhelinlinjat yhdistettäisiin toisiinsa sopivalla paikalla rajan luona.

2) Enontekiön pitäjän rajaseutu-väestölle taataan oikeus kulkea omilla poroillaan tai hevosillaan Boden—Riksgränsen rautatielle myydäkseen omia tuotteitaan ja ostaakseen tarvikkeitaan, jolloin sanottuja tuotteita saadaan tullitta viedä Ruotsiin. Sen, joka tahtoo käyttää hyväkseen oikeutta viedä Ruotsiin tavaroita, kuten edellä on sanottu, on esitettävä ruotsalaiselle poliisiviranomaiselle Enontekiön piirin nimismiehen antama todistus kullakin kerralla kuljetettujen tavaroiden määrästä ja laadusta sekä niiden valmistuspaikasta. Legitimatiosasiakirjaksi Ruotsissa oloa varten riittää, että hän esittää sanotun nimismiehen antaman passin; älköönkä passiin vaadittako ruotsalaisen viranomaisen leimasta. Yhtä laajasti, kuin mitä maan omille alamaisille on sallittu, saa hän käyttää hyväkseen laidunta matkalla käytettyjen ajo- ja veto-orojen ravinoksi.

Edellämäinillä edällytyksellä on Karesuannon pitäjän väestöllä oleva vastaavat oikeudet myydä ja ostaa tavaroita Enontekiön pitäjässä.

Tämän vakuudeksi ovat allekirjoittaneet valtuutetut laatineet tämän päätöspöytäkirjan, jonka on katsottava muodostavan oleellisen osan sopimuksesta.

Tehty Helsingissä, kahtena, kappaletta, toukokuun 9 päivänä 1925.

Vaihtopöytäkirja.

Sittenkuin allekirjoittaneet olivat kokoontuneet vaihtamaan Hänen Majesteettinsa Ruotsin Kuninkaan ja Suomen Tasavallan Presidentin ratifi-

ratifikationer till den i Helsingfors den 9 maj 1925 mellan Sverige och Finland avslutade konventionen angående renar i gränsområdena med tillhörande slutprotokoll, och sedan ratifikationsinstrumenten företetts samt granskats och befunnits vara i god och behörig form, har utväxlingen av dessa instrument ägt rum denna dag.

Till bekräftelse härav hava under-tecknade upprättat detta protokoll, vilket de hava underskrivit i två exemplar och försett med sina sigill.

Som skedde i Stockholm den 5 januari 1926.

RICKARD SANDLER.
(L. S.)

katsiot Helsingissä toukokuun 9 päivänä 1925 Ruotsin ja Suomen välillä tehdylle sopimukselle poroista rajaseuduilla ynnä siihen kuuluvalla päätöspöytäkirjalle, ja sittenkuin ratifioimisasiakirjat oli näytetty sekä tarkastettu ja havaittu olevan hyvässä ja asianmukaisessa muodossa, tapahtui näiden asiakirjain vaihto tänä päivänä.

Vakuudeksi ovat allekirjoittaneet laatineet tämän pöytäkirjan, minkä he ovat allekirjoittaneet kahtena kappaleena ja varustaneet sineteillään.

Mikä tapahtui Tukholmassa, tammi-kuun 5 päivänä 1926.

WERNER SÖDERHJELM.
(L. S.)

N:o 2.

Ministeriella noter, växlade med Tyska Riket angående utfärdande av intyg för erhållande av tullfrihet vid införsel till Tyska Riket av härdat tranfett. Berlin den 24 december 1925 och den 11 januari 1926.

Genom dessa noter, som utväxlats mellan Kungl. Maj:ts beskickning i Berlin och tyska Utrikesdepartementet den 24 december 1925 och den 11 januari 1926, har överenskommelse träffats angående utfärdandet av sådana intyg, som enligt bestämmelse i tyska tulltaxan erfordras för åtnjutande tills vidare av tullfrihet vid införsel till Tyskland av härdat tranfett.

På grund härav föreligger tills vidare rätt till tullfrihet för svenskt härdat tranfett, som vid införsel till Tyskland åtföljes av i överenskommelsen angivna intyg.

Utkom av trycket den 25 februari 1926.